

BEZPIECZEŃSTWO ZABAWEK

Bezpieczne zabawki
dla dzieci

Komisja Europejska
Przedsiębiorstwa i przemysł

W Unii Europejskiej jest około **80 milionów dzieci** poniżej 14. roku życia oraz około **2000 firm** zatrudniających bezpośrednio w sektorze zabawek i gier ponad **100 000 pracowników**. Większość z nich to małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP).

Zabawki i gry stanowią niezbędne narzędzia w rozwoju dziecka. Chociaż to producenci odpowiadają za bezpieczeństwo swoich produktów, zarówno importerzy, jak i jednostki notyfikowane oraz władze państwowe odgrywają rolę w zapewnieniu, aby zabawki sprzedawane w europejskich sklepach spełniały wymogi bezpieczeństwa.

Dbanie, aby wymogi i standardy bezpieczeństwa nadążały za najnowszymi trendami w sektorze zabawkarskim, jest niezbędne, szczególnie w świetle nieustannie powstających nowych materiałów i procesów produkcyjnych.

Rynek wewnętrzny zabawek przyczynił się pozytywnie do rozwoju tego sektora i ochrony konsumentów dzięki zharmonizowaniu cech bezpieczeństwa zabawek w całej UE. Nowa **dyrektywa dotycząca bezpieczeństwa zabawek** wzmacnia przepisy w sprawie egzekwowania reguł i nowych wymogów bezpieczeństwa, dzięki czemu dzieci mogą dalej cieszyć się najwyższym poziomem ochrony.

Nowa dyrektywa usprawnia istniejące przepisy w zakresie wprowadzania do obrotu zabawek wyprodukowanych w UE lub importowanych do UE, dążąc do ograniczenia wypadków związanych z zabawkami i osiągnięcia długofalowych korzyści zdrowotnych.

Obecnie największymi partnerami handlowymi UE są Stany Zjednoczone w zakresie eksportu i Daleki Wschód w zakresie importu. Jedną z głównych szans dla europejskiego przemysłu zabawkarskiego jest potencjał eksportowy wysokiej jakości europejskich produktów, który Komisja wspiera dzięki poprawie warunków dostępu do rynków w krajach trzecich.

Niniejszy dokument to jeden z serii arkuszy informacyjnych mających na celu ogólne omówienie zmian wprowadzonych nową dyrektywą dotyczącą bezpieczeństwa zabawek („dyrektywa w sprawie bezpieczeństwa zabawek z 2009 r.”) przyjętą w 2009 r. Celem arkuszy informacyjnych Europejskiego Stowarzyszenia Branży Zabawek jest dostarczenie producentom zabawek w UE wytycznych dotyczących wdrażania dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa zabawek z 2009 r. Szczególny nacisk kładzie się na obowiązki producentów.

Dyrektywa w sprawie bezpieczeństwa zabawek z 2009 r. umocni przepisy ustanowione w dyrektywie w sprawie bezpieczeństwa zabawek z 1988 r. W związku z tym nowe prawodawstwo będzie wymagało dostosowań w łańcuchu produkcyjnym oraz nowych procedur w całym łańcuchu dostaw.

Dyrektywę w sprawie bezpieczeństwa zabawek z 2009 r. opublikowano w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* w dniu 30 czerwca 2009 r., a weszła ona w życie dnia 20 lipca 2009 r. Przepisy ogólne dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa zabawek z 2009 r. będą miały zastosowanie do zabawek wprowadzanych do obrotu począwszy od 20 lipca 2011 r., natomiast przepisy dotyczące właściwości chemicznych będą miały zastosowanie do zabawek wprowadzanych do obrotu począwszy od 20 lipca 2013 r. (dodatkowy dwuletni okres przejściowy w przypadku właściwości chemicznych). W praktyce oznacza to, że **zabawki spełniające wymagania dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa zabawek z 1988 r. będzie można wprowadzać do obrotu do dnia 19 lipca 2011 r. – lub do dnia 19 lipca 2013 r. w przypadku niektórych przepisów dotyczących właściwości chemicznych.**

ZAKRES DYREKTYWY DOTYCZĄCEJ BEZPIECZEŃSTWA ZABAWEK Z 2009 R.

Zakres dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa zabawek z 2009 r. określono w jej artykule 2. Zawiera on definicję zabawek, określając w ten sposób, czy produkt podlega zakresowi dyrektywy:

„Każdy produkt lub materiał zaprojektowany lub przeznaczony, wyłącznie lub nie, do użytku podczas zabawy przez dzieci poniżej 14 roku życia”.

W porównaniu z dyrektywą w sprawie bezpieczeństwa zabawek z 1988 r., niniejsza dyrektywa zawiera tylko jeden nowy element, jakim jest wyrażenie „*wyłącznie lub nie*”, które dodano w celu wskazania, że produkt nie musi być przeznaczony wyłącznie do zabawy, aby go można było uznać za zabawkę. Produkty o podwójnej funkcji uważa się odpowiednio za zabawki (np. kółko na klucz z przyczepionym misiem).

Na potrzeby klasyfikowania produktów uważanych za zabawki w dyrektywie w sprawie bezpieczeństwa zabawek z 2009 r. uwzględniono istnienie pewnego obszaru wątpliwości. W załączniku I do tej dyrektywy zamieszczono niewyczerpujący wykaz przykładowych produktów, których nie uważa się za zabawki, ale które mogą rodzić wątpliwości.

Ponadto w art. 2 ust. 2 dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa zabawek z 2009 r. wymieniono ograniczoną liczbę produktów, które odpowiadają definicji zabawek, ale mimo to nie podlegają zakresowi tej dyrektywy.

Warto zauważyć, że nowa definicja zabawek miała na celu dostosowanie do obecnych praktyk producentów zabawek.

PROCEDURA OCENY ZGODNOŚCI

Każdą zabawkę, która ma zostać wprowadzona do obrotu, poddaje się procedurze oceny zgodności. Szczegółowe informacje dotyczące podmiotu przeprowadzającego procedurę oceny zgodności oraz sposobu jej przeprowadzania znajdują się w dyrektywie w sprawie bezpieczeństwa zabawek z 2009 r. Poniżej zamieszczono krótkie omówienie tych informacji.

Cel oceny zgodności

Procedura oceny zgodności ma na celu wykazanie producentowi i władzom publicznym, że zabawka wprowadzana do obrotu spełnia wymagania prawne dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa zabawek z 2009 r.

Definicja oceny zgodności

Ocena zgodności to procedura, w której producent ustala, czy jego zabawka spełnia obowiązujące przepisy bezpieczeństwa zawarte w dyrektywie. Producent jest zobowiązany zastosować jedną z dwóch możliwych procedur, zależnie od charakteru zabawki:

1. Procedura wewnętrznej kontroli

Procedurę wewnętrznej kontroli stosuje się w przypadku, gdy zharmonizowane normy obejmują wszystkie istotne aspekty bezpieczeństwa zabawki. W takich sytuacjach producent jest zobowiązany stosować obowiązujące zharmonizowane normy oraz zapewnić zgodność zabawki z tymi normami. Producent musi również stosować procedurę wewnętrznej kontroli zgodnie z modułem A załącznika II do decyzji nr 768/2008/WE. Moduł A nie wymaga zaangażowania jednostki notyfikowanej.

Fotolia©losif Szasz-Fabian

2. Procedura kontroli przez stronę trzecią

Procedurę zgodności z typem lub modulem B określa się często mianem „badania typu WE”. Przeprowadzenie badania typu WE i wydanie certyfikatu jest obowiązkowe w przypadkach, gdy:

- *nie istnieją normy zharmonizowane;*
- *producent nie zastosował się do norm zharmonizowanych lub zastosował je częściowo;*
- *jedną lub więcej niż jedną normę zharmonizowaną opublikowano z ograniczeniem; lub*
- *producent uważa, że charakter, projekt, konstrukcja lub zastosowanie zabawki wymaga weryfikacji przez stronę trzecią.*

W takich przypadkach producent przekazuje model zabawki jednostce notyfikowanej w celu przeprowadzenia badania typu WE. W ramach modułu B jednostka notyfikowana bada projekt techniczny zabawki oraz sprawdza, czy projekt ten spełnia wymagania dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa zabawek z 2009 r., poświadczając ten fakt przez wydanie certyfikatu badania typu WE. Koniecznie należy mieć na uwadze, że moduł B obejmuje wyłącznie etap projektowania, natomiast moduł C obejmuje etap produkcji i ma zastosowanie po module B.

W ramach modułu C producent zapewnia zgodność zabawki z typem opisanym w certyfikacie badania typu WE oraz z odpowiednimi wymaganiami prawodawstwa, które mają zastosowanie. Zgodność tę ocenia się w stosunku do certyfikatu zatwierdzonego badania typu WE wydanego w ramach modułu B. W przeciwieństwie do modułu B moduł C nie wymaga zaangażowania jednostki notyfikowanej.

Różnica między oceną bezpieczeństwa a oceną zgodności

Ocena bezpieczeństwa ma na celu określenie potencjalnych zagrożeń, które może powodować zabawka, a także ocenę potencjalnego narażenia na te zagrożenia. Procedura oceny zgodności ma natomiast na celu dostarczenie dowodów, za pomocą których można wykazać, że zabawka spełnia wymagania prawne dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa zabawek z 2009 r.

Reasumując, ocenę bezpieczeństwa przeprowadza się przed poddaniem zabawki właściwej procedurze oceny zgodności (choć może ona zostać wykonana na późniejszym etapie) i musi ona zostać wykonana przed wprowadzeniem zabawki do obrotu.

PROCEDURA OCENY BEZPIECZEŃSTWA

Definicja oceny bezpieczeństwa

W ramach oceny bezpieczeństwa producent jest zobowiązany określić potencjalne zagrożenia, które może powodować zabawka, jak również ocenić potencjalne narażenie na te zagrożenia. Procedura ta jest obowiązkowa na mocy dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa zabawek z 2009 r. i należy ją zastosować przed wprowadzeniem zabawki do obrotu.

Zakres oceny bezpieczeństwa

Za ocenę bezpieczeństwa odpowiada producent, który zobowiązany jest ją wykonać przed wprowadzeniem zabawki do obrotu we Wspólnocie. Musi ona obejmować analizę różnych zagrożeń chemicznych, fizycznych, mechanicznych, elektrycznych, palności, higieny i radioaktywnych, które zabawka może stwarzać. W załączniku II do dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa zabawek z 2009 r. podano wykaz różnych wymagań, które producent musi uwzględnić w odniesieniu do tych zagrożeń.

Wiele wymagań zawarto w zharmonizowanych normach bezpieczeństwa zabawek; producent ma jednak obowiązek ocenić, czy norma taka nie zawiera luk lub czy zabawka nie posiada cech, które mogłyby stanowić potencjalne zagrożenie. Wynik oceny bezpieczeństwa warunkuje rodzaj wymaganej procedury oceny zgodności, właściwe działania na rzecz zminimalizowania zagrożenia lub badania, które trzeba wykonać.

Producent jest zobowiązany przechowywać wynik oceny bezpieczeństwa w dokumentacji technicznej przez dziesięć (10) lat od dnia wprowadzenia zabawki do obrotu.

OSTRZEŻENIA

Ogólne reguły

Tam, gdzie jest to możliwe, na zabawce umieszcza się ogólne ostrzeżenia podające ograniczenia jej użycia w celu bezpiecznego użytkowania. Ponadto w części B załącznika V do dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa zabawek z 2009 r. przewidziano zamieszczanie ostrzeżeń szczegółowych dla niektórych kategorii zabawek. Oprócz obowiązkowych wymagań określonych w dyrektywie w sprawie bezpieczeństwa zabawek z 2009 r. zharmonizowane normy określają również ostrzeżenia, które powinny towarzyszyć niektórym kategoriom zabawek.

Państwo członkowskie może ustanowić na swoim terytorium, że ostrzeżenia zapisuje się w jednym lub kilku językach łatwo zrozumiałych dla konsumentów, określonych przez to państwo członkowskie.

Miejsce umieszczania ostrzeżeń

Producent umieszcza ostrzeżenia w sposób wyraźnie widoczny, łatwo czytelny, zrozumiały oraz dokładny. Ostrzeżenia umieszcza się na zabawce, na przytwierdzonej etykiecie lub na opakowaniu. Jeśli jest to stosowne, ostrzeżenia umieszcza się również w instrukcji użytkownika. Koniecznie należy mieć na uwadze, że w przypadku zabawek sprzedawanych bez opakowania ostrzeżenie należy przymocować do zabawki. Umieszczenie ostrzeżenia na ekspozytorach nie wystarcza do spełnienia wymagań dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa zabawek z 2009 r. Ostrzeżenia warunkujące decyzję o zakupie, takie jak minimalny i maksymalny wiek użytkownika, jak również ostrzeżenia szczegółowe wymienione w części B załącznika V do dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa zabawek z 2009 r., obowiązkowo zamieszcza się na opakowaniu dla konsumenta lub tak, aby były dla niego wyraźnie widoczne przed dokonaniem zakupu, nawet w przypadku, gdy zakup odbywa się przez Internet.

Ostrzeżenia szczegółowe

Ograniczenia w zakresie użytkowania muszą obejmować co najmniej minimalny i maksymalny wiek użytkownika. W stosownych przypadkach muszą one obejmować również umiejętności użytkownika lub cechy, które użytkownik musi posiadać w celu bezpiecznego użytkowania zabawki (np. zdolność samodzielnego siedzenia, maksymalna i minimalna masa użytkownika, potrzeba zapewnienia nadzoru podczas użytkowania zabawki).

Podmioty gospodarcze mogą wybrać formę ostrzeżenia – ostrzeżenie słowne lub piktogram (lub obie formy jednocześnie):

„Ostrzeżenie – Nie nadaje się dla dzieci w wieku poniżej 36 miesięcy”

Sformułowanie słowne lub piktogram muszą być zawsze poprzedzone wyrazem „ostrzeżenie” lub „ostrzeżenia”, stosownie do przypadku.

Ostrzeżenia szczegółowego „*Nie nadaje się dla dzieci w wieku poniżej 3 lat*” oraz piktogramu, określonych w części B załącznika V do dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa zabawek z 2009 r. dla dzieci w wieku poniżej 3 lat nie można zamieszczać na zabawkach przeznaczonych dla dzieci w wieku poniżej 3 lat.

Ogólnie ujmując, ostrzeżenia szczegółowe przewidziane dla określonych kategorii zabawek nie mogą pozostawać w sprzeczności z zamierzonym użyciem zabawki, określonym na podstawie jej funkcji, rozmiarów i cech.

W razie konieczności Komisja Europejska może zaproponować sformułowanie ostrzeżenia szczegółowego dla niektórych kategorii zabawek.

IDENTYFIKOWALNOŚĆ

Przepisy zawarte w dyrektywie w sprawie bezpieczeństwa zabawek z 2009 r.

Każdy producent ma obowiązek zapewnić identyfikowalność swojej zabawki. Może tego dokonać, umieszczając nazwę typu, numer partii, serii lub modelu lub inną informację umożliwiającą identyfikację zabawki. Na zabawce musi się znajdować również nazwa producenta oraz zarejestrowana nazwa handlowa lub zarejestrowany znak towarowy. Koniecznie należy umieścić również adres do kontaktu z producentem.

Jeżeli wielkość lub charakter zabawki uniemożliwiają umieszczenie identyfikatora i informacji o producencie, producent musi zamieścić wymagane informacje na opakowaniu lub w dokumencie załączonym do zabawki. Koniecznie należy mieć na uwadze, że w adresie do kontaktu z producentem trzeba podać ulicę lub skrytkę pocztową (strony internetowej nie uważa się za punkt do kontaktu).

Jeżeli importer wprowadza zabawkę do obrotu, na zabawce obowiązkowo należy umieścić nazwę importera oraz zarejestrowaną nazwę handlową lub zarejestrowany znak towarowy i adres do kontaktu, a jeżeli nie jest to możliwe – informacje te umieszcza się na opakowaniu lub w dokumencie załączonym do zabawki.

Dopuszczalne opcje dla producentów

Producentom przysługuje dowolność w wyborze elementu, który chcą zamieścić na zabawce, aby umożliwić jej identyfikowalność, pod warunkiem, że jest ona faktycznie zapewniona.

DEKLARACJA ZGODNOŚCI

Wprowadzając zabawkę do obrotu, producent zobowiązany jest sporządzić deklarację zgodności WE. W ten sposób producent poświadcza zgodność zabawki z zasadniczymi wymaganiami dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa zabawek z 2009 r., przyjmując odpowiedzialność za tę zgodność.

Producent lub jego upoważniony przedstawiciel mający siedzibę w WE jest zobowiązany przechowywać deklarację zgodności przez dziesięć (10) lat od dnia wprowadzenia zabawki do obrotu.

Deklarację zgodności trzeba przetłumaczyć na języki wymagane przez państwo członkowskie, w którym zabawkę wprowadza się do obrotu lub udostępnia na rynku.

W deklaracji zgodności powinien znajdować się zapis, że wykazano spełnienie wymagań określonych w dyrektywie w sprawie bezpieczeństwa zabawek z 2009 r., jak również należy w niej umieścić co najmniej następujące informacje (zgodnie z układem przedstawionym w załączniku III do dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa zabawek z 2009 r.):

- *(niepowtarzalny) numer identyfikacyjny zabawki;*
- *nazwa i adres producenta lub jego upoważnionego przedstawiciela;*
- *oświadczenie: „Niniejsza deklaracja zgodności wydana zostaje na wyłączną odpowiedzialność producenta”;*
- *przedmiot deklaracji (w tym jego barwny obraz);*
- *odwołania do odnośnych norm zharmonizowanych, które zastosowano lub do specyfikacji, w odniesieniu do których deklarowana jest zgodność;*
- *(tam, gdzie ma to zastosowanie) oświadczenie: „jednostka notyfikowana ... (nazwa, numer)... przeprowadziła ... (opis interwencji)... i wydała certyfikat”;*
- *informacje dodatkowe, takie jak data, miejsce, podpis producenta i stanowisko osoby podpisującej.*

Warto zauważyć, że importer jest również zobowiązany przechowywać kopię deklaracji zgodności producenta przez dziesięć (10) lat od dnia wprowadzenia zabawki do obrotu.

Deklaracja zgodności może obejmować więcej niż jedną zabawkę z zastrzeżeniem spełnienia wymagań, ale deklarację tę trzeba aktualizować w razie konieczności wprowadzenia zmian.

ŹRÓDŁA INFORMACJI

<http://ec.europa.eu/enterprise/toys>

KONTAKT

INTL-REG-AGREEMENTS-TOYS@ec.europa.eu

EUROPEJSKIE STOWARZYSZENIE BRANŻY ZABAWEK

Boulevard de Waterloo, 36
1000 Bruksela
www.tietoy.org

DG DS. PRZEDSIĘBIORSTW I PRZEMYSŁU

Rue Belliard, 100
1049 Bruksela
http://ec.europa.eu/enterprise/index_en.htm

Directorate-General for Enterprise and Industry

WE MEAN BUSINESS

Niniejszy arkusz informacyjny odzwierciedla nasze rozumienie tekstu dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa zabawek z 2009 r., opublikowanej w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* dnia 30 czerwca 2009 r., a jego celem jest jedynie ogólne uwydatnienie niektórych przepisów zawartych w tym tekście.

ISBN 978-92-79-16871-0

9 789279 168710

